

GUTENBERG

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

N:o 30 (6)

Finska Typografförbundets organ

Kesäkuu 1 Juni	Tilauhintä — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år . . . . . 3 m. Irtonaisnumero — Lösnummer å 30 p.	Toimitus — Redaktion V. Blomqvist O. A. Nyman Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonspris Petiitiriviltä . . . . . } Per petitrad . . . . . } 25 p.	7:s vuosikerta 1899 7:de årgången
----------------------	---	---	--	--

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Enligt förbundsstyrelsens beslut kommer Förbundets första förbundsmöte att hållas i Helsingfors den 17, 18 och 19 instundande Augusti å ställe hvilket framdeles tillkännagifves.

Förslag till öfverläggningsämnen vid förbundsmöte skola vara inlämnade till förbundsstyrelsen senast två (2) månader före mötets hållande.

Val af ombud till förbundsmötet bör företagas inom afdelningarna i god tid och resultatet af valet bör insändas till förbundsstyrelsen senast inom utgången af Juli månad.

Afdelningarnes ombud åtnjuta fri resa och fem mark i dagtraktamente, så länge de måste vara frånvarande från sitt arbete för att fullgöra sitt uppdrag. Dessa kostnader bestridas ur Representationsfonden. Se förbundets stadgar §§ 23—30.

Tavastehus Typografförening är godkänd såsom afdelning i Förbundet.

Ombud i Tavastehus afdelning är hr *J. H. Niemi*, adr.: Hämeäläinens tryckeri.

Förbundsstyrelsen har fått emottaga följande gåfvor till understöd af typografer, hvilka till följd af tidningars indragning blifvit arbetslösa, nämligen:

Af onämnd 140 m., af Tervakoski pappersbruks arbetare genom H:fors afdelning 210 m. och af onämnd i Åbo 3 m.

Med detta nummer utdelas till förbundsmedlemmarne förslag till en hela landet omfattande lönetariff.

Förbundsstyrelsen.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Liittohallituksen päätöksen mukaisesti tulee Liiton ensimmäinen liittokokous pidettäväksi Helsingissä 17, 18 ja 19 p:nä ensitulevaa Elokuuta, paikalla josta myöhemmin ilmoitetaan.

Ehdotukset keskustelu-aineiksi liittokokouksessa ovat annettavat liittohallitukselle viimeistään kaksi (2) kuu-kautta ennen kokousta.

Liittokokouksen asiamiesvaali on toimitettava osastoissa hyvissä ajoin ja vaalin tuloksesta on liittohallitukselle ilmoitettava viimeistään Heinäkuun kuluessa.

Osastojen asiamiehet saavat vapaan matkan ja viisi markkaa päivältä niin kauan kuin heidän täytyy olla poissa työstään kokouksen johdosta. Nämät kulut suoritetaan Liiton Edustajarahastosta. Katso Liiton sääntöjä §§ 23—30.

Hämeenlinnan Kirjaltajajhdistys on hyväksytty osastoksi Liittoon.

Asiamiehenä Hämeenlinnan osastossa toimii hra *J. H. Niemi*, osote: Hämeäläisen kirjapaino.

Liittohallitus on saanut vastaanottaa seuraavat lahjat avuksi kirjaltajille, jotka sanomalehtien lakkauttamisen johdosta joutuvat työttömiksi, nimittäin:

Nimensä ilmoittamattomalta 140 m., Forssan paperitehtaan työväestöltä Helsingin osaston kautta 210 m. ja nimensä ilmoittamattomalta Turussa 3 m.

Tätä numeroa seuraa jäsenille ehdotus koko maata käsittäväksi palkkaustariffiksi.

Liittohallitus.

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta*: Flink, Viktor William, stentr., kiviip., $\frac{1}{7}$ 78. — Ekberg, Karl Oskar, stentr., kiviip., $\frac{29}{3}$ 74. — Dittmann, Otto, s., l., $\frac{30}{3}$ 74. — Törnroos, Reinhold Ferdinand, s., l., $\frac{9}{9}$ 75. — Lunden, Karl Oskar, s., l., $\frac{21}{11}$ 71.

Från Tavastehus afdelning: — *Hämeenlinnan osastosta*: Andelin, Väinö, redaktör, toimittaja, $\frac{21}{7}$ 78. — Boman, August Alexander, s., l., $\frac{9}{4}$ 72. — Itkonen, Antti Hugo, faktor, faktori, $\frac{18}{11}$ 68. — Johansson, Viktor Erlander, t., p., $\frac{11}{8}$ 73. — Kurikka, August, t., p., $\frac{5}{5}$ 58. — Laurén, Kusti, s., l., $\frac{6}{8}$ 74. — Lehtonen, Hjalmar, s.-elev, l.-opp., $\frac{9}{4}$ 81. — Leinonen, Antti Vilho, faktor, faktori, $\frac{29}{4}$ 63. — Lund, Karl Fredrik, s., l., $\frac{6}{5}$ 70. — Lybeck, Bernhard, s., l., $\frac{28}{6}$ 65.

Från Kotka afdelning: — *Kotkan osastosta*: Nordgren, Alexander Filemon, s., l., $\frac{2}{3}$ 64.

Från Åbo afdelning: — *Turun osastosta*: Nieminen, August Aleksander, t.-elev, p.-opp., $\frac{10}{12}$ 77.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta*: 975. Hägglund, Verner. — 976. Nyman, W. J. — 977. Lindgren, O. W. — 978. Carlander, Ernst Valdemar. — 979. Wiberg, Arthur.

Från Raumo afdelning: — *Rauman osastosta*: 980. Lundström, Karl August. — 981. Wahlroos, Johan Hjalmar. — 982. Beckman, Johan Edvard. — 983. Rosvall, Johan Hjalmar.

Från Borgå afdelning: — *Porvoon osastosta*: 984. Johnsson, Frans Anton.

Från Viborgs afdelning: — *Viipurin osastosta*: 985. Hänninen, Axel Fredrik.

Från Tammerfors afdelning: — *Tampereen osastosta*: 986. Hyttinen, Arthur Henrik. — 987. Kuusisto, Alexander. — 988. Helin, Karl, Henrik. — 989. Borisoff, Petter.

Från Åbo afdelning: — *Turun osastosta*: 990. Lindfors, Adolf Konstantin. — 991. Granberg, Johan Verner. — 992. Nikander, Johan Gustaf.

Afflyttande medlemmar. Muuttaneita jäseniä.

742. Valkonen, Y. A., från Fredrikshamn till Viborg, Haminasta Viipuriin. — 357. Mennander, K., från Borgå till Helsingfors, Porvoosta Helsingin. — 23. Huttunen, V. W., från Helsingfors till Jyväskylä, Helsingistä Jyväskylään. — 705. Boman, A. W., från Kotka till Tammerfors, Kotkasta Tampereelle. — 708. Vickberg, från Kotka till Joensuu, Kotkasta Joensuuhun. — 738. Boman, A., från Fredrikshamn till Kuopio, Haminasta Kuopioon. — 727. Roiha, J., från Kuopio, vistelsen obekant, Kuopiosta, ei tiedetä minne. — 7. Niemi, J. H., från Helsingfors till Tavastehus,

Helsingistä Hämeenlinnaan. — 116. Blomqvist, V., från Helsingfors till Viborg, Helsingistä Viipuriin. — 57. Enberg, E. J., från Helsingfors till Joensuu, Helsingistä Joensuuhun.

Utgående medlemmar. Eronneita jäseniä.

745. Andersson, I., upphört med yrket, eronnut ammatista. — 339. Kekäläinen, A., död, kuollut. — 728. Wenäläinen, O., — 729. Iskanus, O., — 804. Kumpu, J. W., för bristande medlemsafgifter, eivät ole suorittaneet jäsenmaksujaan. — 843. Parviainen, K., sjuk, sairastaa. — 585. Kanervo, K. A., på egen begäran, omasta pyynnöstä.

Förbundsstyrelsens sammanträden.

Den 6 Maj. Närvarande samtliga medlemmar. Granskades tariff-förslaget.

Den 25 Maj. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Ahlstedt hvilken hade anmält förfall — Antecknades gåfvor till Förbundet. — Granskades och godkändes Tavastehus Typografförenings stadgar. — Meddelades från Viborg och Vasa om förhållandena å de indragna tidningarnas tryckerier. — Inlämnades en fråga från Björneborgs afdelning till Förbundets behandling. — Meddelades att inom den tid stadgarne föreskrifva ej inkommit någon anmärkning mot redogörelsen för verksamheten 1898.

Liittohallituksen kokoukset.

6 p. Toukok. Saapuvilla kaikki jäsenet. Tarkastettiin tariffi-ehdotusta.

25 p. Toukok. Saapuvilla kaikki jäsenet paitsi hra Ahlstedt, joka oli poissa ilmoitetulla esteellä. — Merkittiin Liitolle annettuja lahjoja. — Tarkastettiin ja hyväksyttiin Hämeenlinnan Kirjaltajajhdistyksen säännöt. — Viipurista ja Vaasasta tehtiin selkoa oloista lakkautettujen sanomalehtien kirjapainoissa. — Porin osastolta jätettiin kysymys Liiton harkittavaksi. — Ilmoitettiin että säännöissä mainitun ajan kuluessa ei ole saapunut muistutuksia viime vuoden vuosikertomusta vastaan.

Platsförmedlingsbyrån.

Föreståndarens, hr *A. J. Jakobssons*, adress är *Annegatan 24, 1 tr. upp. Träffas från 4—5 e. m.*

Baikanvälitystoimisto.

Toimiston johtajan, hra *A. J. Jakobssonin*, osote on *Annankatu 24, 2:n kerros. Tavataan 4—5 j. p. p.*

Tillkännagifvande.

Alla till Gutenberg ämnade såväl svenska som finska uppsatser m. m. böra härefter adresseras till O. A. Nyman, Gräsviksgatan 10.

Redaktionen.

Tiedonanto.

Kaikki Gutenbergiin aiotut niin suomalaiset kuin ruotsalaiset kirjoitukset ovat tästä lähtien osoitettavat O. A. Nyman'ille, Ruoholahdenkatu 10.

Toimitus.

Reservfonden. — Vararahasto.

Influtna medel. — Kertyneitä varoja.

Hufvudstadsbl. sält. — Hufvudstadsbl. lat.	15: —
Hufvudstadsbl. civ.s. — Hufvudstadsbl. siv.l.	9: 50.
Simelii arfv. tr. — Simeliuksen p. kirjav.	8: —
U. Suometars sält. — U. Suomettaren lat.	7: 70.
Finsk Tidskr. tr. — Finsk tidskriftn kirjav.	5: —
Kirjapaino „Gutenberg“ Boktryckeri	3: 04.
F. Litt. Sällsk. tr. — S. Kirj. Seur. kirjav.	3: —
Pettersson & Cs tr. — Pettersson ja Kp.	2: 75.
Central tr. — Centraalipainosta	2: 50.
Lilius & Hertzbergs tryckeri, kirjapaino . . .	1: 70.
Päivälehtis tr. — Päivälehdin kirjav.	1: 47.
Saltzensteins tr. — Saltzensteinin kp.	1: —
Nya Pressens tr. — Nya Pressenin kirjav.	82.
Senatens tr. — Senaatin kirjav.	40.
Tilgmans tryckeri. — Tilgmannin paino.	—
Weilin & Göös' sält. — Weilin ja Göös'in lat.	—

Summa 61: 88.

1/5 99.

A. K.

Vaktombyte.

Då jag nu, efter att i ett och ett halft år inehaft förtroendet såsom redaktör för den svenska afdelningen i förbundsorganet, nedlägger denna min befattning, så har jag att hembära ett tack för det förtroende, som härmed bevisats mig. Att jag nu i midten af året nedlägger redaktörskapet beror hufvudsakligast i tanke på min existens. Vid årsskiftet åter, kunde det ju hända, att ej en liknande plats som nu, vore mig då till hands. Ty, med tanken på framtiden kan jag omöjligt tänka mig, att hela min lifstid förmå kunna kvarstå i det gå-på-arbete som förekommer i ett tidningssätter hos oss, hvarest arbetsdagens längd ofta kan stiga till 16 å 20 timmar. (Att förhållandena äfven för tidningssättarna i den vägen framdeles skall gestalta sig bättre, tar jag för gifvet).

Att man vid redigeringen af ett organ, som berör endast ett fack, måste röra sig inom ytterst tränga gränser, och då dertill kommer att redaktören vanligen innehar endast folkskolebildning och är ett barn af folket, såsom fallet är med mig, faller det sig svårt att utföra detta arbete så, att alla vore därmed nöjda. Jag har dock sökt göra mitt bästa och intresse har ej fattats mig; men alt beror ej på intresse och god vilja, då man betänker att redigeringen måst värkställas på den tid som blifvit mig öfrig från fullgörandet af det arbete, genom hvilket jag har mitt dagliga bröd (och som nog icke så litet försumrats), samt andra bestyr. Vidare ha bidragen från andra förbundsmedlemmar varit mera sällsynta. Alt omständigheter, som för redaktionen gör arbetet hårdt nog.

Nu, då förhållandena för oss typografer dagligen tillspetsa sig, hade jag fortfarande gärna kvarstått på min nu innehafta post, emedan jag sökt lefva mig in i sakernas gång men, som jag redan nämt, platser sådana som den mig nu erbjudna, finnas ej alltid att taga från hyllan.

Ät min ställföreträdare önskar jag den bästa framgång och ber tillika hvarje förbundsmedlem, en hvar på sitt håll söka underlätta hans ansvarsfulla arbete i organisationens tjänst.

Till medredaktörerna, nämligen den finska afdelningens, ber jag få frambära den innerligaste tack för god kamratskap, som varit rådande emellan oss, och för den goda förstälse som kommit mig till del från deras sida.

Eder

V. Blomqvist.

Glöm ej Invalidfonden!

Sananen kirjaltajille, pääasiallisesti maaseudun.

Kuten tunnetaan, on vuosisatamme viime neljänneksen tunnussana: „vapaa yhteistoiminta“. Yhteenliittymisen hyöty käsitettiin ensin puhtaan liiketoiminnan alalla ja pääasiallisesti juuri yhteistoiminnan vaikutuksesta ovat pankki-, teollisuus- y. m. yritykset syntyneet. Tämä lopulta aukasi työväestönkin silmät käsittämään yhteenliittymisen suurta hyötyä ja niin syntyi työväenliike ja -yhdistykset — näiden joukossa on Hgin kirjaltajain yhdistys yksi maamme vanhimpia — työväestön etujen valvomiseksi. Että tämä liittoutuminen on työväestölle ollut sanomattomaksi eduksi, voimat kun täten ovat kasvaneet moninkertaista korkoa, ei voine kukaan epäillä. Myöskin siveellisellä ja aatteellisella alalla on yhteistoiminta yhdistyselämän kautta saanut aikaan paljon hyötyä ja siunausta, sen tunnustavat kaikki. Vuosi vuodelta on maassamme käsitys yhteenliittymisen edullisuudesta voittanut yhä enemmän alaa. Ei tarvitse muuta kuin luoda lyhyt silmäys nyt kuluneeseen aikaan, huomataksemme, millä jättäläisaskelilla työväenliike on kehittymistään kehittänyt, pyrkien kukoistustaan kohti.

Varsin laajalle ja syvälle tämä käsitys yhteistoiminnan hyödyistä ei vielä ole päässyt tunkeutumaan maaseutukirjaltajien keskuuteen. Tosin kyllä on useimmissa kaupungeissa perustettu liitto-osastoja, mutta niihin eivät vielä läheskään kaikki paikkakunnalla löytyvistä kirjaltajista kuulu. Pääkaupunki tosin on onnellisemmassa asemassa, vaan ei senkään osaston jäsenluku, ikävä kyllä, ole niin suuri, kuin se todellisuudessa voisi olla. Mikä siis on syynä etteivät kaikki liity osastoihin? Osaksi tietysti lyhytnäköisyys sekoitettuna suurimmassa määrin välinpitämättömyydellä ja velttoudella. Nämä kun saataisiin poistetuksi, niin olisimme paljon voittaneet.

Usein paikoin maaseudulla on yhteistoiminta ammattilaistemme keskuudessa ollut ja osaksi vieläkin on melkein kokonaan tuntematon. Löytyy esim. paikkakuntia, missä kaikennäköiset seurat ja yhdistykset ovat vaikuttamassa, vaan josta et hakemallakaan löydä kirjaltajaliiton osastoa. Tahtomattansakin tulee ajatelleeksi, että siellä kai on kultaiset olot, koska ei työmiehet mitään muutoksia eli parannuksia puuhaa. Näin ei todellisuudessa kuitenkaan ole, sillä usein kuuluu ääniä ja valituksia, miten nämä ovat pakoitetut työskentelemään perin alhaisilla palkoilla ja ovat mielivaltaisen menettelyn alaisina. Tähän kaikkeen olemme itse syyppäät, sillä niinkauvan kuin välinpitämättömästi katselemme asiain menoa, ei ole parempaa toivottavissakaan, ja niinkauvan kun emme asiamme eteen mitään tee, on myöskin kaikki nurkuminen epäoikeutettua, sillä miten voi vaatia etuja, jos kerran ei tehdä uhrauksia niiden saavuttamiseksi. Muilla aloilla ollaan alituisissa parannuspuuhissa ja on näillä järjestetty yhteistoimintansa, miksikä ei myöskin meillä. Toverit maaseudulla! Jo on aika teidänkin herätä ja yhteisvoimin käytävä olojanne selvittämään. Älkää tuuditelko itseänne siinä luolossa, että isäntänne eli johtajanne teille yhdistyksiä perustavat ja etujanne valvovat. Itse on teidän, nyt kun asia vielä on autettavissa, noustava raivaamaan tienne, etunne valvottava ja tilanne parannettava. Teidän on opittava luottamaan omaan itseenne, jotta, jos etunne pakoittavat teitä ryhtymään taisteluun, voitte esiintyä ja toimia siksi tarmokkaasti, että se vastapuoleussa herättää kunnioitusta. Pitäkää aina mielessänne, että lujassa organisatsioonissa on ainoa tukemme ja hädässä turvamme. Kuta laajemmalle saamme järjestetyt rivimme, sitä varmempia saamme olla voitosta.

Ottakaamme esimerkkiä ulkomaalaisista ja käyttäkäämme hyväksemme heidän kokemustaan työväenkysymyksissä. Ensimmäisiä ja tärkeimpiä tehtäviä on kaikkien liittoutuminen ja vararahaston kartuttaminen. Maaseutu, missä tähän asti ei minkäänlaista tariffia ole löytynyt, odottaa uutta kipeästi kaipaamaansa palkkaustariffia,

vaan vaikeata ja suoraan sanoen mahdotonta on saada se käytäntöön otetuksi paikkakunnilla, missä ei osastoa löydy eli missä ainoastaan pienempi osa kuuluu liittoon. Jos siis maaseudullaakin tahdotte tulla osalliseksi niistä eduista, mitkä yleinen tariffi tulee säätämään, on teidän kiireimmiten perustettava osastoja paikkakuntiinne sekä niihin miehissä yhtymään. Ei ole epäiltävissäkään, ettei kullakin paikkakunnalla löydy henkilöä, jolla on siksi intoa ja tarmoa, että se vastahakoisimmatkin ainakin osaksi saa mukaansa. Tämän tulee siis uhrata itsensä yhteisen asian hyväksi ja voimiensa mukaan op hänen koetettava saada tovereitaan oivaltamaan, mitä asemamme ja etumme vaatii. Alku kyllä on raskas ja vaivaloinen, vaan ei pidä uupua ja antaa intonsa laimeta ennenkuin päämaali on saavutettu.

Kun kerran on osasto perustettu ja siihen miehissä liitytty, on hetimiten tarmolla käytävä vararahaston kartuttamiseen käsiksi, sillä ilman melkoista vararahastoa pyyntöjämme tuskin otetaan kuuluviin korviin, useammassa tapauksissa pannaan ne „pöydälle“ eli joutuvat suoraan paperikoriin. Tämän on kokemus useasti todistanut, ja kun kerran olemme kokeneet, niin miksemme ota saaduista takalyönneistä viisastuaksemme. 10 eli 20 tuhannen markan suuruinen vararahasto on ainoa ponsi, millä saamme vaatimuksemme huomioon otetuiksi. *Välttämättömyydenä on siis, että kaikki, jotka kirjaltajan nimeä tahtovat kantaa, tämän vuoden ajalla palkastaan luovuttavat 50 penniä kuukaudessa vararahastoon.* Tämä kai useammasta tuntuu liian suurelta ja rasittavalta uhrukselta, vaan huomioon on otettava se, että uuden tariffin voimaan astuttua tämä itse pääasiassa etuihin nähden on ollut vaan vähäpätöinen rahallinen uhraus, minkä jo ensi kuukaus korvaa takaisin. Älkäämme siis antako parhaajillemme aihetta, vaan näyttäkäämme, että edelleenkin tahdomme pyrkiä etumaisina järjestyneen työväestön riveissä ja ettei ammattilehdessämme löytyvä kehoitus vararahaston kartuttamiseksi jää paljaaksi reunakoristeeksi.

Miehissä siis toimeen!

— i — n.

På 1:sta maj.

(Tal. hället 1:sta maj å Typ. Förening härstädes.)

Kamrater!

Åter en gång äro vi i tillfälle att fira 1:sta maj, vårens och sommarens budbärare. Denna dag har man hos oss vant sig med att endast se glada ansikten. Men i dag! huru annorlunda är det ej nu mot hvad förut. Den glädje, som en hvar medborgare skulle hysa å vårens första dag, grumlas i väsentlig grad af de hotfulla moln, som stigit på Finlands himmel. — Om ock glädjen kan lysa upp något ansikte, är det af snart öfvergående art, emedan för närvarande tanken på fosterlandets framtid ovillkorligen måste fylla hvarje finnes hjärta med den största oro. Ej är att undras öfver, om under sådana förhållanden intresset och ernerigin hos medborgaren slappas och rastlösheten i det dagliga lifvet något aftager. Men, så bör det ej fortgå. Ej må modet svika, då pröfningar komma öfver oss. Nej, bort med svaghet. Må vi som en man, höga och låga, flerdubbla vårt arbete och i första rummet för vår egen förkofring. Låtom oss gent emot barbari och öfverväld ställa kunskap och civilisation. — Upprop till Finlands folk har i dessa dagar utgått med uppmaning, att öfver alt upprätta skolor och på annat sätt sprida kunskap till behöfvande. I detta behjärtansvärda syfte är det hvarje medborgares oafvisliga skyldighet att bistå på ett eller annat sätt. Resultatet af sådant arbete kan slutligen krönas med önskad framgång och vi sålunda finge en ljusare framtid äfven i Finland.

Men, lämnen denna dagens brännande fråga och låtom oss i korthet betrakta arbetarefrågan och i främsta rummet arbetet inom vår egen organisation.

I dag är det jämt 10 år, som förflutit sedan franske borgmästaren och arbetaren *Dormay* för första gången framkom med förslaget, att på 1:a majdagen alla arbetare gemensamt böra antaga denna dag till „arbetarnes dag“ och på denna dag i främsta rummet demonstrera för ernående af 8 timmars arbetsdag. Detta förslag antogs, och under dessa 10 år som förflutit, har arbetarne årligen på 1:sta maj demonstrerat för 8 timmars arbetsdag. Äfven vi här i Finland ha följt utlandets exempel att å 1:sta majdagen demonstrera för arbetaresakens framåtskridande. — Dessa demonstrationer ha så småningom utvecklats arbetaresaken i Finland och skilda arbetarkorporationer begynt organisera sig.

Äfven typograferne ha sålunda organiserat sig i ett öfver hela landet omfattande förbund, hvilken organisation ovedersägligen f. n. måste anses för den bästa och kraftigaste i Finland. Till detta förbund höra 17 städer såsom afdelningar, men ännu återstå dock många städers typografer, som ej gittat tillhöra vårt förbund. De städer, som ännu ej tillhöra organisationen, böra af förbundsmedlemmarna genom agitation och uppmaningar tvingas att tillsluta sig till oss. Äfven finnes det många typografer, som ej velat tillhöra organisationen, ehuru afdelningar finnas på platsen. Då detta vårt förbund arbetar till allas gemensamma bästa, äfven för dem som ej tillhöra organisationen, skulle man vänta att alla äfven skulle bidraga till att understöda denna organisation. Men så lyckligt är det ej. Särdeles här i Helsingfors finnes det ett stort antal typografer, som ej tillhöra vårt förbund, utan draga sig för medlemsafgiftens erläggande. Erhålles det vinning åter genom förbundet, då äro de ej sena att få vara med och dela vinsten, ehuru de för dess ernående ej gjort det minsta. Männe det ej skall kännas bittert för dessa icke-medlemmar att höra huru Sveriges välorganiserade typografer beslutit göra insamlingar, kanske just för dessa icke-medlemmar.

När skola dessa personer komma till insikt om, huru orätt de göra mot sina kolleger och sig själfva! Och när skall dessa låga naturer försvinna ur våra led? Jo, först då, sedan vi mangrant börja, en hvar på sitt håll eller tillsammans, agitera, samt upplysa dessa förslappade varselser om hvad enighet och solidaritet kan åstadkomma. Se där det arbete, som hvarje organiserad arbetare ovillkorligen bör åtaga sig. På detta sätt torde vi lämpligast nå målet, och detta mål är: *hvarje typograf in i Finska typograförbundet*. Först då kunna vi känna oss nog starka, att bl. a. motstå kapitalets och storindustrins mot oss riktade anfall.

Till sist: Lefve Finska Typograförbundet samt enigheten och solidaritetsandan inom densamma. Lefve!

V. B.

Kehoitus kaikille kirjaltajille Helsingissä.

Kuten tunnettu, toimeenpane työväki Helsingissä yhteisen kävelyretken sunnuntaina 4 p:nä kesäk. yleisen työväenaatteen yhtenäistyttyänsiksi. Meidän kirjaltajienkin velvollisuus työmiehinä on yksimielisesti järjestettynä joukkona ottaa osaa tähän kulkueeseen. Älkäämme antako pikkumaisen ahdasmielisyyden tahi velttouden tämän koko työvälle yhteisen pyrintönsuhteen itseämme koskaista. Jos tässä yleisessä suunnassa esiintyisikin joitakuita yksityiskohtia, joita täydellisesti emme saattaisi hyväksyäkään, niin emme kuitenkaan saa hyljätä aatetta kokonaisuudessaan.

Paljon löytyy joukossamme vielä noita niin kutsutuita „pimeitä veikkoja“, jotka yksipuolisuudessaan eivät milloinkaan ole saapuneet kuulemaan ja omiin vakaumuksiinsa vertaamaan niitä puheita ja esitelmiä, joita tällaisissa yleisissä kokouksissa esitetään, vaan päinvastoin ovat he kaikessa tietämättömydessään antautuneet jyrkempien vastustajiemme tuudittelaviksi tuohon

pimeän tietämättömyyden synkkään yöhön. Paljon löytyy myös niitäkin, jotka ennen ovat pitäneet näitä pyrintöjä pelkkänä harhaan vievänä hullutelluna, joista muka on paras pysyä erossa, vaan saavuttuaan itse omin silmin näkemään sekä omin korvin kuulemaan ja tutkimaan näitten pyrintöjen „syntyjä syviä“, ovat he tulleet huomaamaan suuren erehdyksensä sekä muuttaneet mitä innokkaimmiksi asianajajiksi yleisen työväenaatteen palveluksessa.

Tarkoituksemme tällä kehoituksella ei suinkaan ole se, että *pakoittaisimme* kirjaltajistoa tahdottomina olentoina hyväksymään kaiken sen, mitä heille esitetään, vaan suurin syy on siinä, jos tahdomme aikaamme seurata, niin on meidän velvollisuutemme miehissä saapua tähän tilaisuuteen pönkittääksemme niitä useinkin horjuvia tukeita, joita oma *itsenäinen* vakaumuksemme kaipaa.

Siis kaikkien Helsingin kirjaltajien velvollisuus on sunnuntaina näyttää, että mekin kuulumme siihen luokkaan, jota kutsutaan *järjestyneeksi työväeksi*.

Tyvestä puuhun noustaan.

Ken vähänkin on aikaansa seuranut näinä viime aikoina, on tullut huomaamaan, että nykyiset kireät olosuhteet ovat ikäänkuin herättäneet kaikki kansanluokat tähänastisesta tainnostilastaan. Tosin ovat nämä vasta nyt voimaa ja innostusta saaneet aatteet kansan sivistämiseksi jossakin määrin ennenkin olleet vireillä, vaan nyt ovat silmät auenneet ja tultu huomaamaan, että tämä on ollut liian laimeaa. Sen näkee ja kuulee kyllä se, jolla on vähänkin silmiä ja korvia seuraamaan nykyistä tietämättömyyttä ja sivistyksen tarvetta kansassamme.

Nyt, kun on saatu silmät auki ja tultu huomaamaan, että tähänastiset toimet ovat olleet riittämättömiä kohottamaan alemman kansanluokan sivistystä ja itsetajuntaa, on ryhdytty oikein miehissä niitä reikiä tukkimaan, joista vuotaa sekin vähäinen tietöerä, joka on saatu tähänastisilla toimenpiteillä, ja kun ne on saatu kyllin tiviiksi, kylvämään uusia ja tuottavampia siemeniä joukkoon, että vanhatkin taimet saisivat enemmän voimaa kasvamaan toisten höysteliämpien kasvien keralla.

*

Meillä kirjaltajilla on itsetietoisuuden laita hiukan niin ja näin. Sanon „itsetietoisuus“, sillä tämä sana sisältää paljon. Sen takana on paljon sellaista, jota moni ammattitovereistamme tuskin on hitustakaan ajatellut.

Hyvät veljet! Suonette anteeksi, jos tässä vähän koskettelen meihin kirjaltajiin nähden arkoihin asioihin.

Meillä tosin ei ole tilastollisia tietoja nähtävänä siitä, minkä verran itsekullakin on koulutai sitä vastaavia tietoja, kun alamme kehittää taitoamme kirjaltajaksi. Mutta ainakin luulen että meistä enemmistö on käynyt kansakoulun, onpa suuri määrä niitäkin, jotka ovat käyneet jonkin määrän korkeampiakin kouluja. Onko näitä tietoja kehitetty ja kasvatettu niin, että niistä olisi meille vastaisina aikoina jotakin hyötyä? Ja vielä päälliseksi: Olemmeko näitä tietoja kylväneet sellaiseen maaperään, että niistä joutuisi ammattimme nuorempi sukupolvi poimimaan niinkin hyviä ja isoja hedelmiä kuin „Kroisos-pähkinöitä.“

En tiedä olisinko minä väärässä ja kaikki muut oikeassa väittäessäni: „tyvestä puuhun noustaan.“ Näin on kuitenkin mielestäni asianlaita meidän kirjaltajien vainiolla ennenaikaisten ja kypsyttämättömien „pähkinöiden“ noukkimiseen. Luulen, ettei kasvitarihassamme ole kovinkaan suuri prosentti sellaisia puita, jotka kannattaisivat latvaan nousta ja vielä lisäksi sellaisia, joissa jo olisi kyllin kypsät pähkinät nautittaviksi. Sen tähden ehdotan, että meidän olisi ensin kasvatettava taitavia puutarhureita, jotka laittaisivat puutarhamme tarpeeksi hyvään kuntoon. Joka

vähänkin on silmällyt kasvitarihassamme, on nähnyt miten heti portista sisään astuessa käytävillä rehoittaa rikkaruoho, tiet koukeroisia ja täynnä kuoppia. Katselkaamme sitte näitä istutuksia. Siellä täällä tosin seisoo muutamia tukeviakin puita, vaan on paljon rankojakin, jotka eivät ole voineet kestää myrskujen hävitystyötä, vaan menettäneet melkein kaikki heikotat oksansa. Paljon on siellä katkenneitakin puita, jotka kaatuessaan ovat nojautuneet tukevimpensa turviin, pakottaen siten heidät työntämään juurensa vieläkin syvemmälle maahan kannattaakseen näitä heidän varassaan nojaavia veljiään. Paljon on myöskin puita, jotka kaatuessaan ovat tehneet ääretöntä vahinkoa naapureilleen, katkoessaan elinehtoisia oksia ja sitten maahan romahtaessaan kohdaltaan kaikki pienet puut ja vesat lyöneet alleen, jotka tämän painavan taakan alla ovat alkaneet mädätä ja lahota. Tällaista taantumisen ja lahomisen enemistä huoma miltei kaikkialla. Eteläpäässä puutarhaa tosin on tukeviakin puita oikein kosolta, verrattuna ylimalkaan koko tarhan istutuksiin. Vaan kyllä sielläkin on paljon rikkaruohoa, „päivänkakkaraa“ ja „käräheiniä.“ Kuten näkyy, on kasvitarihassamme pikaisen korjauksen tarpeessa. Ensinkin olisi tämä ympäröittävä tukevalla aidalla, ettei ulkoapäin tulevat mädänykkeet pääsisi muutoinkin jo rapiotilassa olevaa tarhaamme enempi turmelemaan. Jokaiselle portille tai ovelle asetettava valppaat, kunnolliset ja asiantuntevat vahdit tai puutarhurit, ettei sinne enää pääsisi enkelin muodossa paholaisia ja minkään hyveen naamarin alla kalvaavia syöpäläisiä ja hyönteisiä. Sitten kun on saatu nämä varustukset ulkoapäin painostavia vihollisia vastaan tukeviksi, on aloitettava raivaus ja siistiminen, teiden puhdistus ja kuntoon laittaminen mitä suurimmalla kiireellä, taitavain ja asiainymmärtävain tarhureitten johdolla.

Tällätavoin kun on saatu puutarhamme mallikelpoiseen kuntoon, tiet tasoitetuiksi ja uusia teitä lisää tarpeellisten välimatkojen päähän ja nämä yhdistetyiksi toisiinsa, voi toivoa siitä joitakin tuloksia, joshan nyt ei ensimmäisenä sadonkorjuun aikana juuri mitään „pähkinöitä“ siitä koottaisi, niin ainakin saataisiin sen kukkien tuokusta nauttia.

*

Yksi yhteiskuntamme pahimpia ja enimmäin elinjuuriamme kalvaava mato on *juoppous*. Ja että me kirjaltajitkin olemme suuressa määrässä joutuneet tämän uhrin alaisiksi, osottanee kokeemus täysin selvästi. Tosin emme saata langettaa syytä tästä kokonaisuudessaan omille niskoillemme. Sillä niin kauvan kun ne miehet, „joilla valta on“, asettavat näitä myrkkijuomaloita kuhunkin kadun kolkkaan, niin ei ole ihme, jos heikot luonteet sortuvatkin. Vaan koettakaamme kuitenkin kehittää tuota *itsetietoisuuttamme* siksi pitkälle, että todellakin tulemme huomaamaan, kuinka äärettömän suuressa määrässä tämä myrkyliemi heikontaa ruumistamme sekä samalla turmelee henkistä kykyämme. Tästä ei kärsi ainoastaan yksilöt, vaan siitä kärsii kaikki meidän yhteiset aatteemme.

Jos toivomme parannuksia yhteisissä riennossamme, niin on meidän ensi sijassa koetettava poistaa tämä juoppouden pahe, sillä niin kauvan kun tämä saa keskuudessamme rehoittaa, ei tule kysymyksenkään niin ylellisten herkkujen nauttiminen, kuin „Kroisos-pähkinöiden.“ Luulen perunassa olevan kyllin. Nimimerkki „Y.“ kysyy viime numerossa „Gutenbergia“, että „kuinka kauvan liittoutumattomat toverimme nukkuvat?“ Nämä juuri ovat suurimmaksi osaksi niitä tämän yllämainitun paheen orjia, jos niitä on suuri osa liittoutuneissakin. Muuan nimim. „R. D.“ taas esittää että lähetettäisiin liiton asiames „saarnaamaan yhteenliittymisen tarpeellisuudesta.“ Eikö juuri tässä yhteydessä voisi myöskin „saarnata“ tämänkin pahimman epäkohdan, juoppouden poistamisesta sekä sitä vastaavien hyveiden sijaan ottamisesta. Ja tulisi tähän valita täysin olojamme tunteva raitis mies. Puolestani kannatan täydellisesti tätä ehdotusta ja luulen että se saa paljon keskuudessamme möytätuntoisuutta osakseen.

Nämä edellämaitsemiani toimenpiteet esittäsinkin ensin huomioon otettavaksi, ennenkuin mitään vieraita „Kroisos“ aatteita meille tyrkytetään.

Jukka.

Några ord om ett experiment med sätmaskin.

Då det f. n. i Helsingfors allt oftare förekommer, att vissa principaler hotat att införskaffa dessa järnsättare som skulle onödiggöra handsättning och såmedelst söka invärka på de senares själfständighet att åtminstone få råda om sin söndagsfrihet, får jag med dessa rader litet belysa ifrågavarande sak och huru ett experiment i den vägen utföll här.

För ett par år sedan, då de nya vidundren, som skulle ersätta maklig mekanisk kraft, utpuffades värrigare, kom naturligtvis en af dessas agenter äfven hit. Han vände sig då till St Petersburgs Herolds d. v. disponent och lyckades äfven få honom till att lämna lokal för ett af dessa under och så gick reklamen lös. Som han (agenten) själf var en mycket skicklig järnsättare (på engelska) och kände maskinen till alla delar fullkomligt, så utföllo scencerna till stor belåtenhet för alla dem som togo undret i skärskådande. Och de voro många.

Men huru många som fastnade för vidundret känner jag ej till, (man talade om 3 stycken), men en blef å Herolds tryckeri. Nu hade man anskaffat fraktur matraser och en sättare med 100 rubels lön i månaden, hade infövat som skulle ersätta 3 andra — åtminstone. Ja, så hade disponenten tänkt sig saken. Naturligtvis blef det genast en liten lönerglering för de mänskliga sättarna, i det vissa fortelarbete, som de förut haft, indrogos och beräkningen per 100 rader minskades med 5 kopek. Sättarna murrade, men disponenten var stursk och — „den som ej är nöjd, får gå“, var slutrefrängen. Nå, „nicht zu machen“, man måste afvakta huru det gestalt sig. Att väldiga godbitar (reklam) skrefs i tidningen om detta under af järn var ju en naturlig följd; huru alt skulle bli utmärkt för bladets abonnenter, såväl det tydliga trycket som ackuratessen vid tidningens utkommande, som ej mera berodde på viftande sättare m. m. m. m.

Till en början såg man äfven i Herold att romanföljetangen samt en och annan notis var satt med den nya maskinen, men så småningom upphörde man att anlita maskinen för annan sättning än för följetongen, som måhända gick ett halvt år med maskinsats. Sedan såg man ej mera i bladet något i den vägen. Under denna tid hade lönen reducerats för denna maskinsättning från 100 till 50 rub., emedan den ästadkom mindre än en vanlig handsättare. Så länge agenten fans på orten, gick det väl bra; man hade honom att tillgå om något krånglade, men sedan han rest till andra marknader, blef arbetet med maskinen för dyr och tidsödande, emedan ingen mekaniker fanns, som var hemma i maskinens alla hemligheter, och då deras arbete ofta nog måste tagas i anspråk, blef det naturligtvis för dyrt, utan att dock lämna något relativt resultat.

Summan af saken blef den, att maskinen för länge sedan ligger i någon skräpkammare, disponenten till straff (han har senare blifvit afskedad från sin befattning) andra till varnagel.

St Petersburg, april 1899.

I. A. L.

Pääkaupungin-pakinoita.

Vihdoinkin. — Hiukan Vapunpäivän vietosta. — Eräs kirje.

Varmaankin ovat liiton osastot innostuksella ja pienellä kärsimättömyydelläkin odottaneet tuota jo kauvan tekeillä ollutta koko maattamme käsittävää palkkaustariffiehdotusta. Ja onhan heillä ollut siihen syytäkin. Saatan kuitenkin ilmoittaa, että vaikka tämän ehdotuksen laatiminen on kestänytkin, niin ei sitä kuitenkaan ole nukkunut.

Suurin työ tässä on ollut liittohallituksellamme. Sillä kun täkäl. yhdistyksen valitsema komitea jätti työnsä yhdistykselle, niin ei se jättänyt pienintäkään selitystä työnsä tukeksi. Säästääkseen aikaa, ei yhdistykselläkään enää ollut tilaisuutta lykätä tätä uudesta komitean harkinnanalaiseksi, vaan päätettiin se muutamilla yhdistyksen tekemillä muutoksilla jättää liittohallituksen pohdittavaksi. Että tämä ei ollut helppo työ, käynee selville, kun silmällee niitä monen monituisia yksityisseikkoja, joita tässä ehdotuksessa esiintyy.

Katsoen siihen ajan vähyteen, joka liittohallitukselle jäi, huomasi se mikä suuri työ sillä oli

edessään. Koko ehdotus oli tarkoin käytävä läpitse, perusteita etsittävä. Kokouksia pidettiin miltei joka toinen ilta. Siinä punnittiin, siinä pohdittiin ja usein oli jo puoliyö käsissä, kun silmäluomat jäykistyivät, muistuttaen levon tarpeellisuutta.

Ollen vartaloltani matala sekä näin korkeitten miesten joukossa en vielä ole voinut „puusta katsoen“ tehdä omia johtopäätöksiäni tämän ehdotuksen sisällöstä — ja eihän minulla siihen vielä ole oikeuttakaan, — vaan luulen kuitenkin sen perusteellisen työn, jonka liittohallitus on kiinnittänyt tähän tarifiin, sekä ne erilaiset aiheet, jotka mainitun hallituksen muodostavat, olevan takeena työn kunnollisuudesta.

Tosin siellä löytyy kohtia, jotka mielestäni kaipaavat yleisempääkin pohtimista, vaan kun tämä ehdotus nykyään on jaettu liiton eri osastojen pohdittavaksi, niin luulen asiain sillä paranevan.

Vaikeimman pulman tariffiehdotuksessa luulen löytäväni tuossa kaupunkien luokitusjärjestelmässä. Tosin tämä on laadittu n. k. „tilastollisten tietojen“ pohjalle, vaan tällaisten tietojen laita usein kuitenkin itse käytännössä on hiukan niin ja näin. Saadakseni jonkinlaista käsitystä elantosuhteista maaseudulla, kysyin kerran eräältä tamperelaiselta m. m. kuinka paljon siellä maksetaan vuokraa huoneesta ja keittiöstä. Vastaus: „Saattaahan sitä saada kohtuullisen mukavat huoneet 20:llä markalla.“ Tämä pani minut vähän epäilemään. Käännyin toisen tamperelaisen puoleen samallaisella kysymyksellä ja vastaus oli: „Alle 40 markan ei tahdo saada mistään.“ — Otappa tästä selvää!

Siihen on minulla myös „patentti“, ettei liiton osastotkaan, erikseen pohtien tätä pulmaa, pääse senkään pitemmälle. Sillä jos esimerkiksi Kristiinan kaupungissa monissa miehin päästäänkin selville siitä mitä limppu siellä maksaa, niin eivät he kuitenkaan tiedä, mikä hinta sillä on Raimalla, sekä päinvastoin.

Ainoa ja tepsivin keino mielestäni on se, että liiton eri osastot evästävät edustajansa niin tarkkoilla tiedoilla kuin suinkin mahdollista paikkakunnallisista elinsuhteista liiton yleistä kokousta varten kesällä; sillä tämä kysymys on asetettava pelkän vertailun pohjalle. Varmaankin tässä kokouksessa tätä ehdotusta vielä viimeisen kerran „puleerataan“, jonka jälkeen se lähetetään isännillemme „hyväksyttäväksi ja tarkoin noudatettavaksi“.

*

Vaikka myöhäistä, en kuitenkaan malta olla kertomatta hiukan viime Vapunpäivän vietosta täällä. Kuten tietty, pyysi yhdistys jäsenilleen lomaa tämän päivän iltapäiväksi. Pyyntöön olivatkin miltei kaikki isännät suostuneet. Koska erityisistä syistä katsottiin parhaaksi viettää tämä juhla yhdistyksen huoneustossa, niin olin hiukan huollisiani siitä, kuinka saatettaisiin soveluttaa tilaa tässä huoneustossa näin suu- relle joukolle. Sillä jos puoletkin jäsenluvusta olisivat noudattaneet velvollisuuttaan, niin olisi jo tämänkin tuottanut ahinkoa. Pettymykseni oli kuitenkin hämmästyttävän suuri, sillä yhdistyksemme jäsenluvusta, joka tekee noin 330, oli ainoastaan keskim. 50 henkeä tässä tilaisuudessa. Jos tämä osottaa yhteisten harrastustemme kantaa, niin täyden häpeäksi sanoa, että asiain tällä kannalla olen emme saata ajatellakaan tydyttävää tuloksia yhteisille pyynnöillemme. Juhlan ohjelma oli kuitenkin koetettu laatia tarkoitustaan vastaavaksi, sillä siinä esiintyi kaksi pu- hetta, laulua sekä lausuntoa. Yhden ylimääräisen numeron olisin kuitenkin tahtonut poistaa. Kun suomalaisessa puheessa esitettiin syitä 8-tuntisen työpäivän puolustukseksi, niin katsoi eräs agitationklubi „Pamauksen“ edustaja tämän sopimattomaksi. Tuottaakseen klubille kun- niaa, keksi tämä hiljainen ammattitoverini kei- non. Heti ohjelman päätyttyä astui hän esille kantaan seljässään taulua, jossa m. m. esitettiin „8 tuntia juopottelua!“ Arvatenkin kirveli hänen mieltään se, että löytyi edes 50 raitista sielua yhdistyksessämme. Että tällä toimivalla „Pamauksen“ agitaattorilla kuitenkin on suuri kanta- joukkonsa yhdistyksessämme, osottanee se, että samaan aikaan kun huoneustossamme vietettiin juhlaa oli, kuten kuulin kerrottavan, kaupunkimme useimmissa ravintoloissa joukko meikä- läisiä tätäkin esitystä käytännöllisesti toteutta- massa. En kuitenkaan tahdo suuresti moitita tämän 8-tuntisen juopottelun esittäjää, sillä hän arvatenkin ajatteli, että tällekin on asetettava rajansa. Ainakin siitä päättäen, että moni pi- tensi tätä aikaa 24:ksi tunniksi, ei ainoastaan tänä päivänä, vaan vielä seuraavinkin päivinä. Että paikka ei kuitenkaan ollut sovelias tälle 8- tuntisen juopottelun esittäjälle, osottaa se, että juhlaan oli hankittu raittiusravintola. Pyydän tätä arvoisaa Pamauksen jäsentä vastaisuudessa etsimään sopivampi paikka esittelyllensä.

Olisin muuten halukas tietämään, mitähän fästä esityksestä ajattelisi se suuri osa Helsingin työväestöä, joka uhrasi tämän päivän juoma- lakko-aatteensa uudistamiseksi?

*

Kulkiessani eräänä päivänä tuolla punavuoren kolkalla, satuin löytämään merkilisen kirjeen. Koska se saattaa olla meille kirjaltajille „ylös- rakennukseksi“, niin katson sopivaksi julkaista sen tässä.

Tämän vastaisille sukupolvillekin hyödyllisen kirjeen sisältö on nimittäin seuraava:

„En tiedä, olisikohan „suussa“ tahi missähän lienee, vaan minua on jo lapsuudesta asti vai- vannut tuollainen n. k. „suuruuden hulluus“. Ja myöntää täytyy, etten vielääkään ole siitä vapaa. Se vaivaa kuin kirppu, joka lakkaamatta tavo- telee osaansa kyljestäni.“

Olen aina ollut sitä mieltä, että „pomoksi“ sitä on päästävä, maksoi mitä maksoi, sillä „ta- vallisena työmiehenä“ en kuole. Keinoista en välitä, olkoon ne sitte minkälaisia tahansa.

Olenhan sitä jo tosin kokenut tuollaista „pik- kupomon“ tointa siellä ja täällä, vaan kun olen aatteeltani n. k. „ihanne-sosialisti“ ja omasta puole- stani olen sitä jo käytännössäkin koettanut to- teuttaa meidän nykyisessä mädänneessä yhteis- kunnassamme, niin silloin on aina „isopomo“ astunut esiin ja sanonut: „Top tykkään!“ Eikä ole ollut muuta neuvoa kuin: ryysyt rensseliin — mars! — ja oikein aika kyytiä.

Olenhan minä työväen- ja aatteidenkin kannattajia, sillä erotiikka vain, että esitän näitä „aateit- tani“ ainoastaan silloin, kun oma etuni on kysy- myksessä. Siitä en välitä, josko toverini kärsi- vät vääryyttä, kunhan se vaan johtuu minulle itselleni hyödyksi. Sillä tunnussanani on: „elämä on taistelua“, olkoon asept millaisia tahansa, kun- han vaan pystyvät.

Olen näinä aikoina ollut kovin umpimielinen. Olisikohan ne viimeiset kolahdukset, jotka mi- nuun ovat sattuneet, tehneet käänteen elämä- säni, sillä sydämeni on aivan pakahtumaisillaan ja en siis saata olla niistä kertomatta.

Asia oli nimittäin seuraava:

Täällä kotikaupungissani on eräs yhdistys, joka on ottanut yleishyödyllisten asiain selvittä- misen toiminta-alueeseen. Laajentaakseen alaansa, katsoi tämä yhdistys tarpeelliseksi perustaa itsel- leen kirjapainon, josta se alkoi julkaista omaa äänitorveaan.

Saatuani tästä vihiä, ajattelin: eiköhän sitä kannattaisi hieroa itseään „pomoksi“ tähän kir- japainoon. Tosin satuin olemaan „Matti Myö- häistä“ siinä määrin, että pomot olivat jo valitut, vaan ollen „aatteiltani“ uskollinen, asetin pää- määräkseen ivavaa nämä kiusankappalet tiet- täni.

Koska mainitun yhtiön osakkaat eivät rah- tustakaan tunne ammattiani, niin oli minulla mainion hyvä tilaisuus vetää heitä nenästä. En- siksi päästäkseni osakkaaksi, uhrasin lainaamaan 10 markkaa siihen tarkoitukseen.

Esiinnyin ahkeraan heidän kokouksissaan, joissa kaikilla mahdollisilla väreillä koetin ku- vata omaa suurta ja luotettavaa kykyäni kir- japainon johdossa. Tosin tämä oli tuollaista, jota muut ammattilaiseni kutsuvat keinotteluksi, vaan mitäpä minä siitä välitin, kun olin pöllöjen kanssa tekemisissä. Käyttäen koko neroni tuotetta kai- kessa alastomuudessaan, onnistuin lopulta päästä siksi pitkälle, että sain tuon pikkupomon syös- tyksi paikaltaan ja minut määrättiin sijalle. „Ah autuasta aikaa!“ ajattelin silloin, sillä tästä oli ainoastaan pieni hyppäys, niin olisi valta ollut minun. Isopomo huomattessaan tuon, katsoi myös parhaaksi aikoinaan ottaa paitansa siitä pyykistä. Olin jo varma asiain täydellisestä onnistumisesta. Vaan kun iloni oli ylimillään, niin ilmestyikin tuollainen pieni pilvenhattara elämäni „hopea- penningeiltä“ siintävälle taivaalle. Sain näet tietää, että painoon oli hankkeissa muualta iso- pomo. Ei silloin ollut muuta neuvoa kuin että otin 22:n pennin „ajatuksen asettajan“ ja löin viimeisen valttini pöytään. Aloin pöllöille seli- tellä oman persoonani ääretöntä monipuolisuutta. Sillä niin pian kun he luovuttaisivat minulle oh- jakset, niin tässä painossa ei enää tarvittaisi erityistä faktoria, katkaisijaa ja korrehtuurin- lukijaa. Minä näet lupasin yksin suorittaa tämän kaiken. Taaskin olin varma asiastani.

Ensi työkseni ryhdyin jo etukäteen haalimaan tähän painoon tuon samaisen äänenkannattajan moittimaa „halpaa työväestöä“, jonka kanssa sain menetellä niinkuin itse tahtoisin.

Tosin muistanen, että kirjaltajayhdistys — edis- tääkseen ammatin kohoamista sekä oppilaiden turvaamista mahdollisia mielivaltaisuuksia vas- taan — m. m. on isäntien kanssa tehnyt sen so- pimuksen, että jos oppilas muuttaa painosta toi- seen, niin pidennetään hänen oppiaikansa yh- dellä vuodella. Tämä on asetettu rajaksi usein- kin käsittelemättömien oppilaiden muuttamisha- lulle. Muistan myös entisiä ajoilta, kuinka tal- laiset ajattelamattomuudessaan muuttaneet nu- rukaiset työkykynsä katsoen ovat jääneet am- mattimme jalkoihin sekä organisaatioon puol- uksen ulkopuolelle. Olenhan omin silmin näh- nyt, kuinka tällainen muuttava oppilas, joka jo 16:sta ikävuodestaan on alkanut uransa, vasta vanhana partasumiehenä on joutunut tilaisuus- teen nauttimaan ulosoppineen oikeuksia.

Tämän olen aivan hyvin käsitänyt. Vaan mi- täs sitä ihminen luonteelleen mahtaa. Kuten sa-

noin, niin pian kun vaan itse luulen siitä hyötyväni, niin en välitä, vaikka koko ammattitaito sekä nykyiset organisatiosionit menisivät nurin niskoin.

Saadakseni tällaista halpaa ja minua vastustamaan kykenemätöntä työvoimaa, koetin houkuttaa oppilaita jättämään kunnolliset paikkansa, luvaten heille kaikkia mahdollisia etuisuuksia sekä päästää heidät opista ennen kirjaltajayhdistyksen hyväksymää aikaa.

En tiedä, mikä kirous minua ainoa seuraa. Olin juuri onnistumaisillani tässä salakähmäisessä toimeksani, kun eräs yleishyödyllistä kantaa noudattava organisatiosionin mies oli saanut vihiä myyräntyöstäni ja teki koko aiheeni mitättömäksi.

Varmaankin tämän yleishyödyllisten asiain äänenkannattajan johtokunta sai myöskin vihiä asiasta, sillä he katsoivat parhaaksi kirjapainoonsa hankkia tuolta pitkältä Turkinmaalta oikein punaverisen „Paschan“ pitämään minua aisoissa.

Jos kovat kolahdukset ovatkin minua kohdanneet, niin en kuitenkaan ole kadottanut mielenmalttiani. Sillä viimeinen yritykseni on pyrkiä presidentiksi siihen uuteen suomalaiseen valtioon, joka piakkoin perustetaan Austraaliaan.

Eiköhän olisi parasta, että myllynkivi — —

Sakeus.

Vapaita sanoja. Fria ord.

Genmäle.

Red. uppmanar mig att med eftertanke läsa „En faktors i landsorten“ uppsats en gång till. Red:s mening är väl den, att tanken smänigom blefve en annan. — Nej jag kan ej få den anorlunda, ty en bland de sista meningarna säger ju helt klart, att vi landsortsbor och vår typografiska konst med står *stilla*. „Nog få vi landsortsbor — och hr Holmberg med — fortfarande hålla oss passiva“ o. s. v. Det är ej rätta förhållandet. Detta har jag redan bevisat och står fortfarande för hvad jag yttrat i saken.

Sic.

Historik öfver Nya Pressens tryckeri.

II.

Vi hafva i det föregående berört materialbristen och i sammanhang därmed stående oegentligheter. I det följande skola vi taga lokalitets- och belysningsfrågan till tals. — Då Nya Pressen började utkomma var lokalen liten. I början bestod den endast af en större sal, som användes till tryckeri, samt två mindre rum, det ena tjänstgjorde tillika som tryckerikontr. Ett rum som förut begagnats till kök, användes nu till pappersfuktningrum och vaskades äfven för marna uti densamma. Det rum, hvarti kontoret och en del sättere befunno sig var genomgångsrum och sålunda i hög grad olämplig för sitt ändamål. Från första juni samma år hyrdes öfra våningen till och en större trappa förmedlade trafiken mellan de båda våningarna. Genom denna anordning blef sätterilokalen större men opraktisk, då de sättere, hvilka arbetade i öfra våningen voro tvungna att springa upp och ned med sina skepp och för att sätta notisrubrikerna m. m. För fruntimmerna var en skild lokal hyrd vid Estnäsgratan, hvilken äfven flyttades till den numera rymligare blifna lokalen. Rummen i de båda våningarna voro varma, hvilket ej håller var något under, då desamma tidigare användts som boningsrum och voro försedda med trägolf. Det i andra våningen befintliga rummet, hvarest tryckerikontr. förut varit, blef nu användt till ombrytningsrum, jämte det några sätterplatser bereddes. Detta rum var kallt af orsak som redan nämnts, att det var genomgångsrum och paradvägen ledde denna väg ut till gatan. Därför var det också ytterst odrägligt för de sättere som här hade sina platser. Detta insåg äfven tryckeribolaget själf, hvarför de också beslöto att anskaffa tidsenlig lokal. För detta ändamål inköptes också hörngården Unionsgatan N:o 20 och Norra Magasinsgatan N:o 3. Inne på gården bygdes ett trevningens stenhus för tryckeriets behof och användes sålunda: första våningen för tryckeri, andra civilsätter och det tredje till tidningssätter. Nu, om någonsin, skulle personalen få det bra och är det dit vi skola föra den ärade läsaren af dessa rader, vi göra det desto hällre, som detta skulle vara ett tidsenligt och mönster-gilt tryckeri och till hvars inredning inte sparats pengar, då desamma uppgifves ha kostat den lilla nätta summan af 100,000 mark. Altså börja vi vår vandring dit. Då vi inkomma på gården, se vi ett stort orappadt stenhus rakt framför porten och när man sedan väker åt vänster i en knut finna vi uppgångstrappan, som ser föga inbjudande ut. Men vi stiga på oförfärade. I trapporna brinna vid hvarje våningsafsats en elektrisk

lampa. För öfrigt ser det mindre angenämt ut, ty väggarna äro smutsgråa och en unken lukt träder oss till möte. I nedra våningen är tryckeriet jämte fuktrummet beläget, den senare trång och smutsig samt föga motsvarande sitt ändamål. Tryckerisal. är stor, men mörk och dyster ty den har aldrig skurats. Fönstren likaså. Det hela ser tämligen smutsigt ut, ty fähusen se i motsats till detta helt trefliga ut. På vår fråga hur här ser så eländigt ut småkrattar maskinmästaren och förklarar helt gemytligt, att det bestas inte bättre och vill man inte vara nöjd, så kan man söka sig en annan plats. Mycket angenämt, icke sant? Vi lämna därför tryckeriet för att besöka sätterilokalen och blir i trapporna af en mötande person upplysta om, att andra och tredje våningen äro ungefär likadana, hvarför vi också direkt begifva oss till tidningssätteriet i hopp om att här finna det trefligare än i tryckeriet, men härtinnan misstogo vi oss. Då vi inträdde i nämnda sätterilokal, stod där en massa unga fruntimmer och satte, som vi genast erforo, på tidningen Aftonposten. Det var en underbar tafla, som här syntes för ens blickar. Fruntimren voro nämligen omlindade med sjalar och tjocka ylledukar. På vår fråga om orsaken härtill svarades det, att det var så kallt, att det var svårt att arbeta och man måste för att hålla sig helst litet varma vara så klädd, att man icke frös. Orsaken till kölden var också nära till hands, ty dörren som ledde till trappan, kunde knappast vara stängd en minut, då rummet var genomgångsrum och Nya Pressens sätterpersonal jämte andra alt jämt kommo och gingo i dörren. Vi stego in i den stora sal, hvarest sistnämnda tidning sattes. Rummet var stort, men såg ut att inte motsvara våra förväntningar, ty väggarna voro också här smutsgråa och golvet svart, men då vi noga betraktade detta, funno vi golvet vara — asfalteradt. Då man betänkte att asfalten i och för sig själf är kallt, är det intet under att sätterena klagade öfver att de fröso om fötterna. En del sättere begagnade t. o. m. träskor. Spottlådor funnos i hvarje gata men fylld med sand. Fönstren voro glesa och det formligen blåste in därifrån. Det berättades att en af sätterena för att pröfva huru kallt det var, satte termometern på fönstret. Då denna visade köldgrader och faktorn just råkade komma tillstädes, gjorde han honom uppmärksam härför samt erhöill till svar: har ni inte gamla karlen annat att göra? Är ni inte nöjd, så flytta. Belysningen var lika dålig. En lampa för två platser. Också om detta gjordes af en sättere åt faktorn anmärkning, men erhöill till svar, att han skulle bedja Gud, att träden skulle brinna af, så skulle han erhålla en ny lampa! Vidare berättades det, att om våren, då snön smälte från taket, rann vattnet in i sätteriet, så att sätterena voro tvungna att stå med galoscherna på. Västerna sågo här bedröfliga ut. Fulla voro de nog, men utslutning fattades. På vår fråga, hvarför icke anmälan härom gjordes åt faktorn, blefvo vi upplysta om att det inte hjälpte, ty den gamla visan var alltid till hands: den som inte är nöjd får flytta. Det var med föga goda känslor vi lämnade tryckeriet och uttalade den förhoppning, att bättre tider skulle randas för dessa sättere, hvilka likt maskiner, helt mekaniskt fullgjorde sina älliganden. Denna förhoppning har också till en del besannats, ty Aftonposten stälde upp ett eget tryckeri och dit flyttades tidningen jämte dess sättere.

„Työmies“ ja kirjaltajat.

„Työmies“-lehti on viime aikoina ottanut kirjaltajat hammasteltavakseen, antamalla heille tuostakin letkauksia ja isällisiä neuvoja. Näistä nyt ei kannattaisi juuri mitään mainita, ne kun käyvät lehden tunnettuun tapaan, ellei siinä esitettyjä kohtia kerrottaisi jonkinlaisella vahingonilolla. Erittäin pahottelee lehti ja sen mukana eräs nimimerkki K. R. E. sitä, että kirjaltajat muka ovat puolueettomat eivätkä ota osaa yleiseen työväenliikkeeseen, vaan päinvastoin ovat julistaneet itsensä irti siitä; että löytyy suuri joukko, jotka eivät kuulu mihinkään yhdistyksiin; että heille on tehty rahalahjoituksia; etteivät sanomalehtilakkautusten kautta ole joutuneet työttömiksi; että puute kirjaltajista nykyään on niin suuri, jommoista ei koskaan ole ollut; että kirjaltajat työväenlauteen takia saavat tavattoman paljon etuja, perustettu näet kun on työväen sanomalehtiä ja ammattilehtiä, joista „kasaantuu“ työtä kirjapainoille ja kustannukset suorittaa työmiehet toisista ammateista y. m. sekä lopuksi hyvin käskävästi, että jollei „Länsi-Suomen Työmiestä“ saada Turussa painetuksi, on sikäläisen kirjaltajayhdistyksen ryhdyttävä toimiin kaikkien kaupungissa löytyvien kirjapainojen asettamisesta lakkotilaan!

Miten paljon yllämainitut kohdat ovat totuuden kanssa yhtäpitäviä, arvostelkoon kukin, joka olojamme vähänkin tuntee. Lukuunottamatta

sitä että olemme saaneet rahalahjoja, on ainoa kohta, jonka häpeällä olemme pakotetut tunnustamaan todeksi, se että löytyy osa sellaisia, jotka eivät kuulu liittoon. Surkuteltavaa todellakin on, että näin valistuneella aikakaudella vielä vaelletaan pimeydessä, vaan mätämunia löytyy kaikkialla, ei yksistään kirjaltajista.

Työväenliikkeestä emme ole itseämme irti sanoneet, jos joku osasto on sen erikseen tehnyt, niin siitä ei sovi syyttää koko kuntaa, sillä liittomme ei ole edesvastuussa yksilöiden teoista. Muuten en ole ollut tilaisuudessa saada seiville, oliko tamperelaisten työväenyhdistyksestä irti-sanominen oikeutettua vai ei. Hyvin luultavaa kuitenkin on, etteivät voineet sulattaa kaikkea, jota heille tyrkyttiin.

Sitten se sinattu, keppihevosenä pidetty „puolueettomuus“. Sitä ei tietääkseni löydy muualla niin niiden mielikuvituksissa, jotka sillä ratsastavat. Kun emme kaikissa tahdo tunnustaa Työmiehen kylvämää oppia „oikeaksi ja autuaaksi tekeväksi“ emmekä huutaa kuin muutkin huutavat, niin silloin meidät julkisesti Suomen työväestön silmissä julistetaan työväenasiassa puolueettomiksi. Onko tämä veljestyttämistä? Me emme rupea tuulimyllyn kanssa taistelua emmekä kenkään pillin mukaan tanssimaan. Olemme jo laillisessa ijässä ja asiamme yksinään hoitaneet, pyydämme siis edeskinpäin saada olla vapaat kaikista tungeskelevistä holhoajista.

Ettei kirjaltajat ole ottaneet osaa yleiseen työväenliikkeeseen, osoittaa sen väittäjiltä suurta tietämättömyyttä työväenasioissa. Menkäämme H:gin työväenyhdistyksen perustamisen alkuvuosiin, niin emmekä jo sieltäkin löytäne kirjaltajia, vieläpä vaikuttavissa asemissakin. Entäs maaseudulla, kuten Turussa, Tampereella ja Kotkassa, eikö sielläkin ole kirjaltajia työväestön ensi riveissä? Puhumattakaan siitä, että yksi heistä löytyy itse „Työmiehen“ johtokunnassa. Ylläolevasta käynee selville, että kirjaltajat puolestansa ovat suorittaneet veroa työväenliikkeellekin.

Mitä saatuihin rahalahjoihin tulee, niin enpä luule äkäisimmänkään sosialistin kieltäytyvän sellaista vastaanottamasta.

Ettemme lakkautettujen sanomalehtien kautta ole joutuneet työttömiksi, on sellaista jota ei toivota edes vihollisellekaan.

Mistäään suuremmasta kirjaltajapuutteesta emme tiedä. Mahdollisesti kyllä niissä kirjapainoissa, jotka heti alussa ovat saavuttaneet „kievarin“ arvonimen ja missä maksuissa kitsastellaan. Maksaa vaan kunnollisen palkan, niin kyllä puute katoaa.

Että kirjaltajat työväenlauteen takia saavat „tavattoman paljon etuja“ soi kyllä suloiselta, mutta entäs ne todelliset edut? Kun kerran rupee eduista — lisäksi vielä tavattomista — puhumaan, niin olisi syytä ensinää ottaa selvää kuinka hyvästi esim. maksetaan ammattilehdistä. Niiden kautta „kasaantunutta“ työtä nimitetään ammattikiehellämme „härkytyksiä“, ja soisin kernaasti että ne, jotka nyt eduista huutavat, olisivat latojan tilalla, jolle työnnettään sata eli parisensataa riviä yhtä ja toista ammattilehteä eli aikakauskirjaa, niin olen vakuutettu, että suurien etujen yleisölle levittäminen jäisi lakkotilppaan, niin niukka on niistä lähtevä ansio. Pelkästä aate- rakkaudesta ei voi kirjaltajakaan elää, sillä todistettu on, että kuta suurempi idealisti sitä ohuempi kannikka.

Vielä saamme tietää, että tästä kasaantuneesta työstä kustannukset suorittaa työmiehet toisista ammattikunnista. Onko typerämpää kuultu? Eikö kaikki ammattikunnat tarvitse toisiaan, eli onko joku ammattikunta elänyt toisen niskoilla? Kirjaltajat ainakin tarvitsevat muiden ammattilaisten tuotteita ja suorittavat niistä määrätty hinat. Luonnollista siis on, että rahat tulevat kiertämään ja mahdollisesti saapumaan lähtöpaikkaansa. Ei voi tulla kysymyksenäkään, että kirjaltajat enemmän kuin muutkaan olisivat riippuvaisia toisista ammattikunnista eli heiltä etuja nauttisivat, vaan ovat kaikki siihen suuntaan käyvät lausunnot suoranaista ammattikateutta.

Kummallista johdonmukaisuutta osoittaa lehti siinä, että ensin koettaa kirjaltajia parhaansa mukaan boikottaa ja sitten hyvin yksinkertaisesti vaatii heitä tekemään lakon, jos „Länsi-Suomen Työmiestä“ ei saada Turussa painetuksi. Erehdytte, hyvät herrat! Turun kirjaltajayhdistyksellä ei ole pienintäkään syytä sekaantua yksityisiin asioihin, vielä vähemmän sen johdosta ryhtyä mihinkään lakkohommiin, jota he sääntöjen mukaisesti eivät voi tehdä ilman liittohallituksen suostumusta. Muuten näyttää kun ei kehoituksen tekijöillä olisi vähääkään eli ainoastaan hämää käsitys lakkosanan merkityksestä, koska voivat sen niin kevytimelisesti esintuoda. Ensinnä katsottava josko lakon syy on täysin pätevä eli toisin sanoen *oikeutettu*. Ellei näin ole, on se lakivastaista ja sellaisenaan hylättävä, koska siinä tapauksessa ei löydy mitään mahdollisuutta saavuttaa toisten kansankerrosten myötätuntoisuutta ja kannatusta. Jos siis kirjaltajat ehdotusta seuraten sekaantuisivat yksityisiin asioihin, tekisivät he itsensä syyppäiksi tekon, jota eivät millään kykenisi puolustamaan ja jonka seurauksena

Kartuttakaa Liiton Vararahastoa!

olisi yleinen paheksuminen. Yhtä hyvillä perusteilla voisi esim. kieltää leipurien valmistamista ja myönnästä leipää niille, jotka eivät ota painataakseen kysymyksessä olevaa lehteä, vai pidetäänkö kirjallista jonkinlaisena juryoikeutena eli rauhantuomarina.

Lopuksi saan huomauttaa, että jos eteenkinpäin tahdotte aikaansaada bajaannusta johtamalla työväenliikettä ja mielipidettä ammattiosastoista vastaan, niin siitä ei koitune hyvää kummallekaan. Kun kerran olemme perustaneet aatteemme ja pyrintömme työväenliikkeen pohjalle, niin katsotaanko se työväenasialle ja -liikkeelle eduksi, että meille ruvetaan aitoja ja esteitä rakentamaan? Tällä tavoin juuri edistätte ja olette syyppiät siihen eristämiseen, jonka tahdotte vääntää toisten niskoille. Työmiehiä tahdomme olla vaan ei haaveilijoita. Talutusnuoraa ei hyväksytä.

—i—n.

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— **Helsingfors.** Vid typografernes förenings månadsmöte den 28 maj kl. half 5 e. m. närvaro ett 30-tal medlemmar. Den vid föregående månadsmöte valda komiten för utarbetande af program för, huru Finska Typografförbundet borde förhålla sig gentemot den allmänna arbetarerörelsen hade till detta möte inkommit med förslag, som slutade med följande 6 slutklämmar:

1) Alla, enligt stadgarna berättigade personer böra orvillkorligen tillhöra förbundet.

2) I den allmänna arbetarerörelsen deltaga förbundet såsom sådant icke, men önskligt core om typograferne mera än härtil skulle understöda denna rörelse.

3) Rösträttsskalkans afskaffande.

4) Absolut punktlighet i arbetet.

5) Understöddande af normal arbetsdag; samt

6) Likställighet, oberoende af kön.

Dessa frågor beslöt föreningen öfverlämna till diskussion vid Finska Typografförbundets möte i augusti. — Vidare beslöt föreningen att deltaga i den allmänna arbetareutmarschen söndagen den 4 juni.

— **Vasa.** Vid Vasa Typografförenings månadsmöte söndagen den 7 maj behandlades bl. a. följande ärenden:

I mån de löpande ärendena föredrogos föreslog ordföranden att mötet ville uttala sitt beklagande med anledning af ett under gårdagen ingånget telegram till härvarande prässombudsmän med förbud för tidningen „Pohjalainen“ att utkomma under ett års tid.¹⁾ Mötet antog enhälligt förslaget och förenade sig om en så lydande resolution:

„Vasa Typografförening, som känner sig smärtsamt berörd af det hårda slag, som drabbat tidningen Pohjalainen härstädes, får — understöddande hvad styrelsen för finska typografförbundet redan uttryckt, angående klafbindandet af yttrandefriheten i prässen — yttermera för sin del protestera emot detta censurans godtyckliga förfarande, att utan laga ransakning och dom fräntaga en tidsningsutgifvare hans i laga ordning vunna utgiftningsrätt, blott för en af vederbörande icke gillad, men med folkets åskådning öfverensstämmande tendens, hvilket godtycke är så mycket mer orättvist, som det kanske hårdast drabbar en talrik tryckeripersonal, den där icke haft något med det förrent förgräpliga redaktionsarbetet att skaffa.“

Beslöt att ett lotteri i förening med folkfest, hvaraf inkomsten skulle anslås till förstärkande af föreningens kassa, skall, efter vederbörligen erhållit tillstånd, hållas under inst. juni månad i Sandviks park.

Herr W. Renlund påminde om förbundets reservfond och att ingenting härstädes blifvit gjordt till att förstärka densamma, föreslog att enhvar utan uppoffring kunde förbinda sig att *afstå en viss procent af sin lön till förmån för densamma.*²⁾

Herr G. Liljeström, understöddande hr Renlund, måste, djupt rörd, likväl beklaga huru svårt det för uppördsmännen mången gång faller sig att ens kunna (?) på bestämd tid få de ordinarie afgifterna till förbundet indrifna; mången tycker sig ej hafva råd för de — som de tycka — höga månadsafgifternas skull, andra åter af ren ovilja, påstående sig ej hafva annan valuta för sina penningar än „Gutenberg“, hvilken således för dem blir en altför dyr tidning i jämförelse med andra tryckalster. Som exempel anförde tal. att en medlem, som resterade för tre månader, tillfrågades en lördag, huruvida han då vore villig att afbördas sig sin skuld till förbundet och före-

ningen, hvarpå den tillfrågade svarade att han skulle tänka på saken. Påföljande måndag morgon öfverräkte nämnde tredskande medlem en sålydande egenhändig affattad skrifvelse:

„På grund af det dyra prenumerationspriset för „Gutenberg“ vill undert. upphöra att inlösa dylika „organer“ och däri förenade „förmånliga rättigheter“. Ljus¹⁾ är mycket „billigare“.

Galle.²⁾

Under diskussionen påpekades vidare af ordf. och undert. huru innerligt i Sverige kollegerna fatta förbundssaken och därpå uppstående solidaritetskänsla medlemmarna emellan. Hänvisande till uppöppet i Gut. för den 1 maj, däri svenska förbundsstyrelsen väddar till sina medlemmar om såväl moraliskt som pekuniärt understöd för deras finska kolleger. Och förenade sig mötet om, att fonden icke skulle få falla i glömska.

Till bibliotekarie utsågs hr W. Renlund Sekr.

— **Helsinki.** Kirjaltajayhdistyksen kuukauskokouksessa 28 p:nä toukok. ilmoitettiin toimikunnan tiedonannoissa m. m. 7 jäsentä yhtyneiksi liittoon. Hra V. Bangen sijaan, joka on muuttanut paikkakunnalta, on kutsuttu toimikuntaan sen ensimmäinen varajäsen hra J. Lystinen. — Kysymys väpäähtoisesta pyhätyöstä Hufvudstadsbladetin kirjapainossa päätettiin antaa raueta, koska mainitun lehden latojat ovat ilmoittaneet luopuvansa tuosta tariffinvastaisesta työstä. — Koska yhdistyksen lippu on siksi vaillinainen, että vaakuna siinä esiintyy ainoastaan yhdellä puolen, jätti yhdistys kummankin puolen yhtäläiseksi saattamisen toimikunnan huostaan. Vapaaehtoisia varoja tähän tarkoitukseen ilmoitettiin kerääntyneen noin 150 markkaa. — Päätettiin ottaa osaa työväen yleiseen kävelyretkeen sunnuntaina 4 p:nä kesäkuuta. — Julkluettiin ja hyväksyttiin pohjustus yhdistyksen asettaman komitean laatimaan ehdotukseen „ohjelmaksi“ kirjaltajaliiton jäsenille. Tämä pohjustus perustautui seuraaviin ponsiin:

1) kaikkien sääntöjen oikeuttamien henkilöiden on ehdottomasti kuuluttava liittoon;

2) yleisiin työväenpyrintöihin ei liittona oteta osaa, vaan toivotaan, että kirjaltajat enemmän kuin tähän asti niitä kannattavat;

3) ääniaiteikkojärjestelmän poistamista;

4) vaaditaan ehdotonta säännöllisyyttä työssä;

5) 8-tuntista työpäivää kannatetaan; sekä

6) sukupuoleen katsomatta täyttä tasa-arvoisuutta.

Yllämainitut ponnet ehdotetaan hyväksyttäväksi liiton ensi kokouksessa.

Koska hrat V. Blomqvist ja E. Enberg muuttavat pois paikkakunnalta, lausuttiin kiitokset siitä suuresta työstä, jolla he ovat yhdistystä edistäneet sekä kohotettiin heille eläkönhuuto.

— **Turku.** Turun Kirjaltajayhdistyksen kokouksessa toukok. 21 p:nä käsiteltiin seuraavat asiat:

Herra W. Grönroosin esittämä kysymys oppilassuhteista kirjapainoissa päätettiin vähäisen keskustelun jälestä alustuksineen lähettää liittohallitukselle, jotta se tariffia laatissaan voisi ottaa huomioon alustuksessa mainittuja seikkoja, jollei liittohallitus jo ehkä itsestäänkin olisi niitä lukuunottanut. Tämän yhteydessä käsiteltiin myös kysymystä pidettäväkö oppilaitten muutteleimista painosta toiseen hyljeksittäväksi. Yleensä oltiin sitä mieltä, että oppilaita pitäisi olla oikeus muuttaa milloin heillä siihen on todellista syytä, kun heidän palkkansa edellisessä paikassa on ollut kovin pieni tai kun he tulevassa työpaikassa toivovat saavansa parempaa opetusta ammattitaidossa. Mutta milloin ei tällaisia päteviä syitä ole, silloin on oppilaitten muuttelminen katsottava hyljeksittäväksi.

Kysymys sunnuntaityön poistamisesta pantiin pöydälle, koska kokoukseen oli saapunut vaan an harva osanottaja niistä painoista, joissa pyhätyötä tehdään ja joita kysymys tietysti ensi kädessä koskee.

Liittohallitusta päätettiin pyytää pikemmin lähettämään liittokokousta varten valmistamansa tariffiehdotuksen kaikille liiton osastoille ja kirjapainajille, jotta nämä ennen liittokokousta olisivat tilaisuudessa perinpohjin tutustumaan siihen.

Päätettiin kysyä kaupungin kirjapainojen isännistöiltä, mitä he aikovat tehdä työväenestönsä toimeentulon turvaamiseksi siinä tapauksessa että joku sanomalehti tulisi lakkautettavaksi.

Herra Hautala esitti kysymyksen joko kodin hankkimisesta vanhoille ja työhön kykenemättömille kirjaltajille tai erityisen eläkerahaston muodostamisesta. Kysymys päätettiin lähettää liittokokoukseen, vaikka ei kaikkia kohdin hyväksytytkään alustajan mielipiteitä.

Liittokokoukseen lähetettäväksi hyväksyttiin myöskin hra Hautalan esittämä kysymys sellaisesta lisäyksestä liiton sääntöihin, joka vapaut-

¹⁾ Personen ifråga åsytar härmed publikationen „Ljus“, för hvilken han upptog prenumeranter.

²⁾ Vi beklaga er sorgliga tillvara.

taisi liiton jäsenen erässä tapauksissa suorittamasta jäsenmaksuja.

Kysymys „Mille kannalle aikovat Turun kirjaltajat asettua sen rahankeräyksen suhteen, jonka paikkakunnan järjestynyt työväki on päättänyt toimeenpanna luovuttamalla yhden päivän palkan työväenyhdistyksen talon rakennusvelan lyhentämiseksi?“, jonka myöskin hra Hautala esitti, ei antanut yhdistyksen puolelta aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Uutisia. Notiser.

— **Illustrerad Boktryckerikonstens historia.** De, hvilka önska erhålla detta arbete, men ej varit i tillfälle att teckna sig å den cirkulerade listan, kunna rekvirera arbetet hos C. A. Bernström, Båtsmansgatan 22. — Arbetet utkommer i cirka 120 16-sidiga häften till det billiga priset af 35 p: pr häfte. 13 häften äro utkomna. — Till prenumeranter i landsorten sändes arbetet genom efterkräf.

— **Hyllning.** Vasa typografförenings bestyrelse har, enl. vid årsmötet fattadt beslut, till handlanden V. Heyno öfverlätit en så lydande hyllningsskrifvelse:

„Handlanden H. Herr Victor Heyno.

Härstädes.

Emedan H. H. såsom arbetsgiffvare inom boktryckerifacket visat sådan hänsyn för arbetarnes intressen och beredvillighet att främja och tillmötesgå desamma, hvarigenom Vasa stads typografer betrakta Eder såsom initiativtagare här på orten till en förkortad arbetstid och till den synnerligen humana åtgärden att bereda tryckeriarbetare sommarledighet med bibehållande under ledigheten af deras lön, känner sig Vasa typografförening lifligt besjälad af erkänsla för dessa behjärtade initiativ och hafva fördenskull anmodat föreningens bestyrelse att öfverbringa till Eder ett upprigtigt tack, hvilket uppdrag vi härmed fullgöra.

Vasa, den 22 mars 1899.“

— **Wiens tryckare- och maskinmästareklubb** (Maskinmästare- och tryckareföreningen i Wien) har tillsändt redaktionen sin redovisning för dess 25-åriga värksamhet, hvarur följande, må omnämnas:

Vid årets slut 1874 hade klubben 180 medlemmar, hvilkas antal uppgick vid slutet af år 1898 till 467.

Lägsta antalet medlemmar voro åren 1881 och 1882, då dessas antal sjönk till 150. Efter denna tid steg antalet medlemmar smänigom till det nuvarande beloppet.

Inkomsten under denna tid utgörde 54,334: 99 fl. utgifterna 53,991: 96 fl.

Under 16 år af kassans för konditionslösa bestånd, utbetalades till understöd 24,949: 70 fl. Lägsta beloppet har år 1884 att uppvisa, då blott 50 fl. utbetalades, högsta år 1897, nämligen 2,941: 66 fl. Understöd å invalider under de 14 år denna kassa bestått, utgjorde 2,738: 50 fl. Lägsta siffran har år 1886 att uppvisa, nämligen 10 fl., högsta siffran åren 1896 och 1898, nämligen 432 fl. hvardera. Åt å arbetsplatsen förolyckade utbetalades 282: 50 fl. och å resande 450 fl. Hela utgiften till understöd utgjorde 28,420: 70 fl.

— **„Illustrerad Boktryckerikonstens historia“.** Ne, jotka haluavat tilata tämän nimisen teoksen, vaan eivät ole olleet tilaisuudessa kirjoittamaan nimeään kiertävään listaan, voivat saada teoksen hra C. A. Bernströmiltä, Pursimiehenkatu 22. — Teos ilmestyy noin 120:ssä 16-sivuisessa vihossa, ja on vihon hinta ainoastaan 35 p:ää. 13 vihkoa on jo ilmestynyt. — Tilajalle maaseudulla lähetetään teos jälkivaatimuksella.

— **Kirjapainonjohtajaksi** Helsingin työväen kirjapainoita on Työväen Sanomalehti-Osakeyhtiön johtokunta ottanut kirjapainonjohtaja R. Drockilan Kotkassa. — T—s.

— **Täköl. Kirjaltajayhdistyksen urheiluklubi** toimeenpani v. k. 28 p:nä kävely- ja juoksukilpailun 10 kilometrin matkalla. Osanottajia oli 8. Kilpailu suoritettiin läntisellä vierottielä. 1:sen palkinnon, kullatun hopeajetongin, sai A. Rosenberg Nya Pressenin kirjapainosta (ennätys 39 min. 46 sek.); 2:sen palk., hopeajetongin, J. Ekholm Simeliuksen perill. kirjapainosta (40 m. 45 s.); 3:nen palk., hopeajetongin, V. Krohn Nya Pr:n kirjapainosta (46 m. 25 s.)

Muistakaa Vanhuusrahastoa!

Helsingissä 1899.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.

¹⁾ Enligt sedermera utgifvaren tillställt ämbetskrifvelse från prässöfverstyrelsen gäller indragningen sex månader.

²⁾ Kursiveringen gjord af oss.